

En mer rättssäker och effektiv domstolsprocess

Slutbetänkande från Utredningen om Anonyma vittnen

SOU 2024:51

Sekretess för uppgifter i förundersökningsprotokoll

- Utredningen föreslår att sekretess för uppgifter i förundersökningsprotokoll ska fortsätta att gälla både hos de brottsbekämpande myndigheterna och domstol efter att åtal har väckts.
- Sekretessen ska gälla till dess dom eller slutligt beslut har meddelats i första instans.
- Sekretess ska gälla om det inte står klart att uppgifterna i förundersökningsprotokollet kan lämnas ut utan att en enskild lider skada eller men, eller syftet med domstolsprocessen motverkas.

Vittnesattester

- Utredningen föreslår att berättelser som någon har lämnat skriftligen med anledning av en redan inledd eller förestående rättegång ska få åberopas som bevis i brottmål om det är lämpligt.
- Det innebär att vittnesattester kan åberopas i större utsträckning än idag genom att det nuvarande kravet på samtycke tas bort.

Tidiga förhör

- Utredningen föreslår ingen ändring när det gäller i vilken utsträckning berättelser som lämnats inför en brottsbekämpande myndighet, och som dokumenteras genom en ljud- och bildupptagning, ska få åberopas som bevis i domstol.
- Utredningen föreslår dock att förhör under förundersökningen i större utsträckning ska dokumenteras genom en ljud- och bildupptagning.
- Den ökade tillgången till förhör som dokumenterats genom en ljud- och bildupptagning möjliggör att fler tidiga förhör kan åberopas som bevis i domstol.

Kronvittnen

- Utredningen gör bedömningen att det inte bör införas en möjlighet för åklagaren att binda domstolen i fråga om strafflindring för den som lämnar uppgifter av betydelse för utredningen av någon annans brott, s.k. kronvittnesreglering.
- Utredningen gör dock bedömningen att nuvarande reglering om strafflindring för den som lämnar uppgifter som är av betydelse för utredningen av någon annans brott kan bli mer effektiv om den tillämpas fullt ut.

Tilltrosbestämmelserna

- Utredningen föreslår att tilltrosbestämmelserna upphävs.

Konsekvenser

- Förslagen om förlängd sekretess för uppgifter i förundersökningsprotokoll förväntas ha positiva effekter för rättssäkerheten och skyddet för enskildas personliga integritet.
- Allmänhetens och mediernas möjlighet till insyn påverkas på så sätt att möjligheten att ta del av uppgifterna i förundersökningsprotokoll senareläggs.

Konsekvenser forts.

- Större möjlighet att åberopa tidiga förhör och vittnesattester innebär mindre påfrestningar på målsäganden och vittnen som slipper höras i domstol och en minskad risk att de utsätts för hot i syfte att få dem att ta tillbaka eller ändra sina uppgifter inför huvudförhandlingen i domstol.
- Upphävandet av tilltrosbestämmelserna kan antas bidra till färre omförhör i hovrätten, vilket också minskar påfrestningen på förhörspersoner.

Ikraftträdande

- Lagändringarna föreslås träda i kraft den **1 januari 2026**.

En mer rättssäker och effektiv domstolsprocess

Slutbetänkande från Utredningen om Anonyma vittnen

SOU 2024:51